

Perla pobaltského Trojmesta

Polsko, to už dávno nie sú „len“ krovky

Pohľad na Gdansk
a Mariánsku baziliku
z vtáčej perspektívy

**V meste GDANSK som bola naposledy ako vyso-
koškoláčka. Už vtedy bol krásny, za tie roky sa však
poriadne zmenil. K lepšiemu. Za vojny zbombardo-
vaná prímorská krásavica vstala doslova z popola.**

Väčšina územia poľského Trojmesta na severe Poľska, do ktorého patrí aj Gdansk, bola až do roku 1945 na území Nemecka a mesto nieslo názov Danzig. Po 1. svetovej vojne rozhodli mocnosti, že Gdansk bude slobodným mestom pod správou Spoločnosti národov. Neskôr sa stalo Poľsko prvou krajinou, ktorá odmietla ustúpiť požiadavkám nemeckého diktátora na pripojenie Gdanska k Nemeckej ríši. Keď na neďaleký polostrov Westerplatte vystrelil Hitler 1. septem-

bra v roku 1939 prvé salvy nábojov, len málokto tušil, do akej katastrofy sa svet rúti. Počas 2. svetovej vojny bola táto nádherná pobaltská perla z 90. percent zbombardovaná. Svedectvom tej doby je Múzeum 2. svetovej vojny, ktoré sa nachádza neďaleko polostrova Westerplatte, kde sa vojna začala a kde od roku 1966 stojí monumentálny Pamätník obrancov pobrežia, ale aj mnohé filmy či seriály s vojnovou tematikou, ktoré sa v Gdansku a v jeho okolí nakrúcali. Vari najviac zarezonovala vojnová dráma režiséra Vol-

kera Schlöndorffa Plechový bubienok ešte z roku 1978.

Oscarový film a premeny Gdanska

Dej filmu sa odohráva v rokoch 1899 – 1945 a sleduje osudy postáv na pozadí premien mesta Gdansk. Film bol z veľkej väčšiny realizovaný vo vtedajšom západnom Nemecku, keďže poľská komunistická vláda dala filmárom len málo času na nakrúcanie. Budovu, ktorá mala predstavovať poľskú poštu v Gdansku, našli filmári v chorvátskom Záhrebe, scény pobrežných batérií vo francúzskej Normandii. Vo filme hrali takí herci ako Nemeček Mario Adorf, ktorý stvárnil vo vineťuovkách banditu Santera, Poliak Daniel Olbrychski, ale aj slávny francúzsky šansonier Charles Aznavour. Pre zaujímavosť,